

C/2023/253

26.10.2023

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Struktura rynku energii elektrycznej

(C/2023/253)

Sprawozdawca:	Josef FREY (DE/Zieloni), poseł do parlamentu kraju związkowego Badenia-Wirtembergia
Dokument źródłowy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2019/943 i (UE) 2019/942 oraz dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944 w celu udoskonalenia struktury unijnego rynku energii elektrycznej – COM(2023) 148 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 1a (nowy)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>Ekologiczna transformacja energetyczna wymaga większego zaangażowania obywateli i obywateli na szczeblu lokalnym. Dlatego też władze lokalne i regionalne opracują plany działania na rzecz przyjaznych dla klimatu dostaw energii dla swego regionu, ułatwią zintegrowane planowanie sieci energii elektrycznej, ciepła i gazów oraz udział obywateli związany z infrastrukturą sieciową i wytwórczą, a także rozwiną na szczeblu lokalnym i regionalnym punkty kompleksowej obsługi w celu umożliwienia klientom sprawiedliwego dostępu do nowych programów energetycznych, pomocy technicznej i wsparcia regulacyjnego.</i>

Uzasadnienie

Zaangażowanie obywateli ma kluczowe znaczenie dla transformacji energetycznej. Władze lokalne i regionalne mają za zadanie krzewienie transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez przyjęcie odpowiedzialności za ten proces na swoim poziomie oraz oferowanie usług obywatelom.

Poprawka 2

Motyw 1b (nowy)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>Ceny energii znacznie wzrosły od 2021 r., co ma bardzo negatywne skutki społeczne i gospodarcze. Pilnie potrzebna jest ochrona konsumentów w obliczu rosnących cen energii, by poradzić sobie z nasilającą się zmiennością cen i zwiększyć przejrzystość procesu ich kształtowania.</i>

Uzasadnienie

Kryzys energetyczny pokazuje, że potrzebna jest lepsza ochrona konsumentów, by poradzić sobie z negatywnymi skutkami społecznymi i gospodarczymi.

Poprawka 3

Motyw 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Obecna struktura rynku energii elektrycznej przyczynia się również do powstawania nowych i innowacyjnych produktów, usług i środków na detalicznych rynkach energii elektrycznej, a jednocześnie sprzyja efektywności energetycznej i upowszechnianiu energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększa możliwości wyboru, aby konsumenci mogli otrzymywać niższe rachunki za energię również dzięki małym instalacjom wytwórczym i nowym usługom w zakresie odpowiedzi odbioru. Wykorzystanie i realizacja potencjału cyfryzacji systemu energetycznego, np. w formie aktywizacji konsumentów, powinno być kluczowym elementem przyszłych europejskich rynków i systemów energii elektrycznej. Jednocześnie należy szanować wybory dokonywane przez konsumentów i umożliwiać im korzystanie z różnych ofert kontraktowych.</p>	<p>Obecna struktura rynku energii elektrycznej przyczynia się również do powstawania nowych i innowacyjnych produktów, zwłaszcza na poziomie lokalnym i regionalnym, usług i środków na detalicznych rynkach energii elektrycznej, a jednocześnie sprzyja efektywności energetycznej i upowszechnianiu energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększa możliwości wyboru, aby konsumenci mogli otrzymywać niższe rachunki za energię również dzięki małym instalacjom wytwórczym i nowym usługom w zakresie odpowiedzi odbioru. Wykorzystanie i realizacja potencjału cyfryzacji systemu energetycznego, np. w formie aktywizacji konsumentów, powinno być kluczowym elementem przyszłych europejskich rynków i systemów energii elektrycznej. Jednocześnie należy szanować wybory dokonywane przez konsumentów i umożliwiać im korzystanie z różnych ofert kontraktowych.</p>

Uzasadnienie

Poziom regionalny, a także lokalny, staje się coraz bardziej istotny, np. w odniesieniu do agregacji małych elastycznych jednostek i badania lokalnych mechanizmów elastyczności, a także jeśli chodzi o dostarczanie wiedzy i dostęp do porównywalnych informacji.

Poprawka 4

Nowy motyw 8

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>Zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w ułatwianie transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym i zapewnienie udziału wszystkich obywateli i miejscowego przemysłu może wnieść wartość dodaną do właściwego funkcjonowania nowego rynku energii elektrycznej, w którym kluczową rolę odgrywają poziom lokalny i lokalne systemy dystrybucji. W kontekście obecnych wyzwań energetycznych bardziej odpowiedni jest zdecentralizowany system, gdyż ułatwia wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym i regionalnym, m.in. w opracowywaniu i wdrażaniu planów działania na rzecz transformacji energetycznej oraz w promowaniu udziału obywateli i lokalnego przemysłu w transformację energetyczną.

Poprawka 5

Motyw 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zmiany w strukturze rynku energii elektrycznej powinny sprawić, aby korzyści płynące z rosnącego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i transformacji energetycznej jako całości były udziałem odbiorców, również tych szczególnie wrażliwych, i aby ostatecznie chroniły ich przed kryzysami energetycznymi i pozwalały uniknąć sytuacji, w której więcej gospodarstw domowych znajdzie się w pułapce ubóstwa energetycznego. Powinny one złagodzić wpływ wysokich cen paliw kopalnych, w szczególności gazu, na ceny energii elektrycznej, aby umożliwić gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie długoterminowych korzyści z przystępnej cenowo i bezpiecznej energii ze zrównoważonych źródeł odnawialnych i niskoemisyjnych.</p>	<p>Zmiany w strukturze rynku energii elektrycznej powinny sprawić, aby korzyści płynące z rosnącego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i transformacji energetycznej jako całości były udziałem odbiorców, zwłaszcza tych szczególnie wrażliwych, i aby przede wszystkim chroniły ich przed kryzysami energetycznymi i pozwalały uniknąć sytuacji, w której więcej gospodarstw domowych znajdzie się w pułapce ubóstwa energetycznego. Powinny one złagodzić wpływ wysokich cen paliw kopalnych, w szczególności gazu, na ceny energii elektrycznej, aby umożliwić gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie długoterminowych korzyści z przystępnej cenowo i bezpiecznej energii ze zrównoważonych źródeł odnawialnych i niskoemisyjnych.</p>

Uzasadnienie

Należy rozszerzyć zakres rozporządzenia na wszystkich odbiorców, ale nadać priorytet odbiorcom wrażliwym. Ochrona konsumentów powinna obejmować wszystkie okoliczności produkcji i sprzedaży energii elektrycznej, przy czym należy reagować przede wszystkim na sytuacje kryzysowe.

Poprawka 6

Motyw 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Reforma struktury rynku energii elektrycznej powinna przynosić korzyści nie tylko konsumentom będącym gospodarstwami domowymi, ale również sprzyjać konkurencyjności branż unijnego przemysłu, ułatwiając im inwestowanie w czyste technologie, których potrzebują, aby osiągnąć swoje cele pod względem zeroemisyjności netto. Transformacja energetyczna w Unii musi opierać się na solidnej podstawie, jaką jest produkcja z wykorzystaniem czystych technologii. Reformy te będą wspierać przystępną cenowo elektryfikację przemysłu oraz pozycję Unii jako światowego lidera badań naukowych i innowacji w dziedzinie czystych technologii energetycznych.</p>	<p>Dostawy energii elektrycznej są podstawową usługą służącą zaspokojeniu podstawowych potrzeb. Sieć energii elektrycznej jest częścią infrastruktury krytycznej. Reforma struktury rynku energii elektrycznej powinna przynosić korzyści konsumentom, sprzyjać bezpieczeństwu technicznemu systemu i konkurencyjności branż unijnego przemysłu, ułatwiając im inwestowanie w czyste technologie, których potrzebują do przejścia na cele w zakresie obniżenia emisyjności. Transformacja energetyczna w Unii musi opierać się na solidnej podstawie, jaką jest produkcja z wykorzystaniem czystych technologii, zaangażowanie konsumentów, dostęp do czystych technologii dla wszystkich, oraz na lepszym zrozumieniu potrzeb lokalnych i regionalnych. Reformy te powinny także wspierać przystępną cenowo elektryfikację gospodarki oraz pozycję Unii jako światowego lidera badań naukowych i innowacji w dziedzinie czystych technologii energetycznych.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne mogą przyczynić się do lepszego zrozumienia potrzeb zainteresowanych sektorów gospodarki, zawsze zapewniając techniczne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego, a tym samym maksymalną integrację energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Poprawka 7

Motyw 28

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zgodnie z art. 15 ust. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 państwa członkowskie oceniają bariery regulacyjne i administracyjne dla długoterminowych umów PPA dotyczących odnawialnej energii, usuwają nieuzasadnione bariery dla takich umów i ułatwiają upowszechnianie takich umów. Ponadto w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie opisują polityki i środki ułatwiające upowszechnianie umów PPA dotyczących odnawialnej energii. Bez uszczerbku dla tego obowiązku składania sprawozdań na temat kontekstu regulacyjnego wpływającego na rynek umów PPA państwa członkowskie powinny zapewnić, aby instrumenty służące zmniejszeniu ryzyka finansowego związanego z niewywiązywaniem się nabywcy z długoterminowych zobowiązań płatniczych w ramach PPA były dostępne dla przedsiębiorstw, które napotykają bariery wejścia na rynek umów PPA i nie znajdują się w trudnej sytuacji finansowej zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Państwa członkowskie mogłyby podjąć decyzję o ustanowieniu systemu gwarancji po cenach rynkowych. Państwa członkowskie powinny wprowadzić przepisy zapobiegające obniżeniu płynności na rynkach energii elektrycznej, np. poprzez stosowanie finansowych PPA. Państwa członkowskie nie powinny udzielać wsparcia na rzecz PAA dotyczących zakupu energii wytwarzanej z paliw kopalnych. Chociaż domyślnym podejściem powinna być niedyskryminacja konsumentów, państwa członkowskie mogłyby zdecydować o ukierunkowaniu tych instrumentów na konkretne kategorie konsumentów przy zastosowaniu obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów. W tym kontekście państwa członkowskie powinny uwzględnić potencjalną rolę instrumentów zapewnianych na szczeblu unijnym na przykład przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).</p>	<p>Zgodnie z art. 15 ust. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 państwa członkowskie oceniają bariery regulacyjne i administracyjne dla długoterminowych umów PPA dotyczących odnawialnej energii, usuwają nieuzasadnione bariery dla takich umów i ułatwiają upowszechnianie takich umów. Ponadto w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie opisują polityki i środki ułatwiające upowszechnianie umów PPA dotyczących odnawialnej energii, korzystając z wkładu władz lokalnych i regionalnych. Bez uszczerbku dla tego obowiązku składania sprawozdań na temat kontekstu regulacyjnego wpływającego na rynek umów PPA państwa członkowskie powinny zapewnić, aby instrumenty służące zmniejszeniu ryzyka finansowego związanego z niewywiązywaniem się nabywcy z długoterminowych zobowiązań płatniczych w ramach PPA były dostępne dla przedsiębiorstw, które napotykają bariery wejścia na rynek umów PPA i nie znajdują się w trudnej sytuacji finansowej zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Państwa członkowskie mogłyby podjąć decyzję o ustanowieniu systemu gwarancji po cenach rynkowych. Państwa członkowskie wprowadzają przepisy zapobiegające obniżeniu płynności na rynkach energii elektrycznej, np. poprzez stosowanie finansowych PPA. Państwa członkowskie nie powinny udzielać wsparcia na rzecz PAA dotyczących zakupu energii wytwarzanej z paliw kopalnych. Chociaż domyślnym podejściem powinna być niedyskryminacja konsumentów, państwa członkowskie mogłyby zdecydować o ukierunkowaniu tych instrumentów na konkretne kategorie konsumentów przy zastosowaniu obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów. W tym kontekście państwa członkowskie powinny uwzględnić potencjalną rolę instrumentów zapewnianych na szczeblu unijnym na przykład przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w angażowaniu konsumentów na szczeblu lokalnym i regionalnym. Włączenie przepisów mających na celu zapobieżenie obniżenia płynności na rynku energii elektrycznej powinno być obowiązkowe.

Poprawka 8

Motyw 34

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dzięki wprowadzeniu górnego limitu dochodów rynkowych systemu bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych powinny stanowić dodatkowe źródło dochodów dla państw członkowskich w okresach wysokich cen energii. Aby bardziej złagodzić wpływ wysokich cen energii elektrycznej na wysokość otrzymywanych przez konsumentów rachunków za energię, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby dochody uzyskiwane od wytwórców objętych systemami bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych były przekazywane wszystkim końcowym odbiorcom energii elektrycznej, w tym gospodarstwom domowym, MŚP i odbiorcom przemysłowym, w oparciu o ich zużycie. Redystrybucja dochodów powinna przebiegać w taki sposób, aby konsumenci nadal byli w pewnym stopniu narażeni na sygnał cenowy, co pozwoli ograniczyć zużycie w okresach, gdy ceny są wysokie lub przesunąć je do okresów, gdy ceny są niższe (są to zazwyczaj okresy o wyższym udziale energii wytwarzanej z OZE). Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby redystrybucja dochodów na rzecz końcowych odbiorców energii elektrycznej nie miała wpływu na równe warunki działania i konkurencję między różnymi dostawcami.</p>	<p>Dzięki wprowadzeniu górnego limitu dochodów rynkowych systemu bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych powinny stanowić dodatkowe źródło dochodów dla państw członkowskich w okresach wysokich cen energii. Aby bardziej złagodzić wpływ wysokich cen energii elektrycznej na wysokość otrzymywanych przez konsumentów rachunków za energię, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby dochody uzyskiwane od wytwórców objętych systemami bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych były wykorzystywane do finansowania mechanizmu wsparcia. Dodatkowe dochody przeznaczają się na wsparcie konsumentów w trudnej sytuacji, gospodarstw domowych o niskich dochodach lub odbiorców przemysłowych w trudnej sytuacji oraz na zwiększenie zdolności władz lokalnych i regionalnych. Redystrybucja dochodów powinna przebiegać w taki sposób, aby konsumenci nadal byli w pewnym stopniu narażeni na sygnał cenowy, co pozwoli ograniczyć zużycie w okresach, gdy ceny są wysokie lub przesunąć je do okresów, gdy ceny są niższe (są to zazwyczaj okresy o wyższym udziale energii wytwarzanej z OZE). Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby redystrybucja dochodów na rzecz końcowych odbiorców energii elektrycznej nie miała wpływu na równe warunki działania i konkurencję między różnymi dostawcami.</p>

Uzasadnienie

Dochód z dwustronnych kontraktów różnicowych powinien być wykorzystywany do finansowania mechanizmu wsparcia. Dodatkowe dochody powinny być konsekwentnie przeznaczane na wsparcie odbiorców najbardziej potrzebujących oraz kierowane tam, gdzie mogą przynieść największe korzyści dla transformacji energetycznej.

Poprawka 9

Motyw 44

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Konsumenci powinni mieć dostęp do szerokiej gamy ofert, tak aby mogli wybrać umowę odpowiadającą ich potrzebom. Dostawcy zawęzili jednak zakres ofert, umowy w cenach stałych stały się rzadkością, a wybór ofert stał się ograniczony. Konsumenci powinni zawsze mieć możliwość wyboru przystępnej cenowo umowy zawartej na czas określony w cenach stałych, a dostawcy nie powinni jednostronnie zmieniać warunków umowy przed jej wygaśnięciem.</p>	<p>Konsumenci powinni mieć dostęp do szerokiej gamy ofert i przejrzystych informacji, tak aby mogli wybrać umowę odpowiadającą ich potrzebom. Dostawcy zawęzili jednak zakres ofert, umowy w cenach stałych stały się rzadkością, konsumenci rzadko zdają sobie sprawę z różnych skutków umów – zarówno w cenach stałych, jak i zmiennych, a wybór ofert stał się ograniczony. Konsumenci powinni zawsze mieć możliwość wyboru przystępnej cenowo umowy zawartej na czas określony w cenach stałych, a dostawcy nie powinni mieć możliwości jednostronnie zmieniać warunków umowy przed jej wygaśnięciem.</p>

Uzasadnienie

Konsumenci muszą mieć możliwość otrzymywania informacji w sposób możliwie najbardziej przejrzysty na temat wszystkich dostępnych ofert, niezależnie od tego, czy są w cenach stałych, czy zmiennych. Punkty kompleksowej obsługi organizowane przez władze lokalne i regionalne mogą pomóc konsumentom w znalezieniu najbardziej przystępnych cenowo i odpowiednich umów na dostawy energii elektrycznej.

Poprawka 10

Motyw 52

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Odbiorcy wrażliwi powinni być odpowiednio chronieni przed odłączeniem energii elektrycznej i nie powinni być stawiani w sytuacji, w której byliby zmuszeni do odłączenia się od sieci. Kluczowe znaczenie ma rola dostawców i wszystkich właściwych organów krajowych w określaniu odpowiednich środków, zarówno krótko-, jak i długoterminowych, które należy udostępnić odbiorcom wrażliwym w celu zarządzania ich zużyciem energii i jej kosztami, m. in. w drodze ścisłej współpracy z systemami zabezpieczenia społecznego.</p>	<p>Odbiorcy wrażliwi, w tym gospodarstwa domowe o niskich dochodach, powinni być odpowiednio chronieni przed odłączeniem energii elektrycznej i nie powinni być stawiani w sytuacji, w której byliby zmuszeni do odłączenia się od sieci. Kluczowe znaczenie ma rola dostawców i wszystkich właściwych organów krajowych, lokalnych i regionalnych w określaniu odpowiednich środków, zarówno krótko-, jak i długoterminowych, które należy udostępnić odbiorcom wrażliwym i gospodarstwom o niskich dochodach w celu zarządzania racjonalnym zużyciem energii i związanymi z nią kosztami, m.in. w drodze ścisłej współpracy z systemami zabezpieczenia społecznego.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne mogą pomóc wskazać najlepsze sposoby skutecznego i racjonalnego zarządzania zużyciem energii i związanymi z nią kosztami dla odbiorców wrażliwych i gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Artykuł 1 – Poprawki do rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽¹⁾

Poprawka 11

Artykuł 1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>lit. a) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„a) określenie podstaw efektywnego osiągnięcia celów unii energetycznej oraz celu osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., w obecnych ramach dotyczących klimatu i energii na rok 2030, przez umożliwienie wysyłania sygnałów rynkowych z myślą o zwiększonej efektywności, większym udziale odnawialnych źródeł energii, bezpieczeństwie dostaw, elastyczności, zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju, obniżaniu emisyjności oraz innowacyjności;”</p>

Uzasadnienie

Osiągnięcie celów dotyczących neutralności klimatycznej do 2050 r. wymaga już niemal całkowitego odejścia sektora energii elektrycznej od paliw kopalnych do 2030 r., a tym samym uzasadnia pilną potrzebę wdrożenia odpowiednich narzędzi w celu zapewnienia inwestycji w odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną i bezpieczeństwo dostaw.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

Poprawka 12

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>Art. 4 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. Państwa członkowskie ustanawiają krajowe strategie stopniowego zmniejszania wytwarzania w istniejących jednostkach zasilanych węglem, gazem ziemnym i innymi stałymi paliwami kopalnymi, a także zmniejszania zdolności wydobywczych i transportowych.</p> <p>2. Komisja wspiera państwa członkowskie z wykorzystaniem wszelkich dostępnych środków, aby umożliwić sprawiedliwą transformację w regionach dotkniętych zmianą strukturalną. Komisja pomaga państwom członkowskim w radzeniu sobie ze społecznymi i gospodarczymi skutkami przechodzenia na czystą energię.</p> <p>3. Komisja współpracuje na zasadach ścisłego partnerstwa z podmiotami z regionów węglowych i regionów zależnych od węgla i gazu ziemnego, ułatwia dostęp do odpowiednich funduszy i programów oraz korzystanie z nich, a także zachęca do wymiany dobrych praktyk, w tym dyskusji na temat planów działania na rzecz przemysłu oraz potrzeb w zakresie przekwalifikowania zawodowego.”</p>

Uzasadnienie

Wszystkie państwa członkowskie dysponują krajowymi strategiami na rzecz ograniczenia istniejącej infrastruktury paliw kopalnych, aby nie dopuścić do powstania aktywów osieroconych i osiągnąć cele klimatyczne. Komisja wspiera w szczególności regiony dotknięte zmianami strukturalnymi.

Poprawka 13

Artykuł 7b ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie ustanawiają wymogi dotyczące procedury walidacji danych ze specjalnego urządzenia pomiarowego w celu kontroli i zapewnienia jakości odpowiednich danych.</p>	<p>Wymogi dotyczące procedury walidacji danych ze specjalnego urządzenia pomiarowego w celu kontroli i zapewnienia jakości i interoperacyjności odpowiednich danych są zgodne z rozporządzeniem (UE) 2016/679, art. 23 dyrektywy (UE) 2019/944 i kodeksem sieci dotyczącym odpowiedzi odbioru.</p>

Uzasadnienie

Ochrona danych jest jednym z głównych problemów związanych z wykorzystaniem inteligentnych systemów pomiarowych i danych ze specjalnego urządzenia pomiarowego.

Poprawka 14

Art. 9 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Jeżeli organ regulacyjny uzna, że uczestnicy rynku mają niewystarczające możliwości zabezpieczenia, oraz po konsultacji z odpowiednimi właściwymi organami rynków finansowych w przypadku gdy rynki terminowe dotyczą instrumentów finansowych zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 pkt 15, może on zażądać od giełd energii elektrycznej lub operatorów systemów przesyłowych wdrożenia dodatkowych środków, takich jak działalność animatora rynku, w celu poprawy płynności rynku terminowego. Operatorom rynku przysługuje – z zastrzeżeniem zgodności z unijnym prawem konkurencji oraz z dyrektywą 2014/65/UE i rozporządzeniami (UE) nr 648/2012 i (UE) nr 600/2014 – swoboda w opracowywaniu terminowych instrumentów zabezpieczających, w tym długoterminowych instrumentów zabezpieczających, aby zapewnić uczestnikom rynku, w tym właścicielom jednostek wytwarzania energii wykorzystujących odnawialne źródła energii, odpowiednie możliwości zabezpieczenia przed ryzykiem finansowym związanym z wahaniami cen. Państwa członkowskie nie mogą wymagać, aby tego rodzaju działania zabezpieczające mogły być ograniczone do transakcji zawieranych w danym państwie członkowskim lub na danym obszarze rynkowym.”;</p>	<p>Jeżeli organ regulacyjny uzna, że uczestnicy rynku mają niewystarczające możliwości zabezpieczenia, oraz po konsultacji z odpowiednimi właściwymi organami rynków finansowych w przypadku gdy rynki terminowe dotyczą instrumentów finansowych zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 pkt 15, może on zażądać od giełd energii elektrycznej lub operatorów systemów przesyłowych wdrożenia dodatkowych środków, takich jak działalność animatora rynku, w celu poprawy płynności rynku terminowego. Operatorom rynku przysługuje – z zastrzeżeniem zgodności z unijnym prawem konkurencji oraz z dyrektywą 2014/65/UE i rozporządzeniami (UE) nr 648/2012 i (UE) nr 600/2014 – swoboda w opracowywaniu terminowych instrumentów zabezpieczających, w tym długoterminowych instrumentów zabezpieczających, aby zapewnić uczestnikom rynku, w tym właścicielom jednostek wytwarzania energii wykorzystujących odnawialne źródła energii – a wśród nich podmiotom dzielącym się energią – odpowiednie możliwości zabezpieczenia przed ryzykiem finansowym związanym z wahaniami cen. Państwa członkowskie nie mogą wymagać, aby tego rodzaju działania zabezpieczające były ograniczone do transakcji zawieranych w danym państwie członkowskim lub na obszarze rynkowym.</p>

Uzasadnienie

Proponowana poprawka jednoznacznie wskazuje, że przedmiotowy artykuł odnosi się również do dzielenia się energią. Ten sposób wytwarzania i zużycia energii stosuje się konkretnie do gospodarstw domowych i opiera na czystej i odnawialnej energii.

Poprawka 15

Artykuł 19b ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Systemy bezpośredniego wsparcia cen dla nowych inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł wymienionych w ust. 2 muszą mieć formę dwukierunkowego kontraktu różnicowego. Nowe inwestycje w wytwarzanie energii elektrycznej obejmują inwestycje w nowe jednostki wytwarzania energii, inwestycje mające na celu rozbudowę źródła energii istniejących jednostek wytwarzania energii oraz inwestycje mające na celu rozbudowę istniejących jednostek wytwarzania energii lub przedłużenie ich okresu eksploatacji.</p>	<p>1a. Systemy bezpośredniego wsparcia cen dla nowych inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł wymienionych w ust. 2 muszą mieć formę dwukierunkowego kontraktu różnicowego, z wyjątkiem projektów o mocy co najmniej 1 MW lub projektów obywatelskiej społeczności energetycznej lub społeczności energetycznej opartej na energii odnawialnej o mocy co najmniej 6 MW. Nowe inwestycje w wytwarzanie energii elektrycznej obejmują inwestycje w nowe jednostki wytwarzania energii, inwestycje mające na celu rozbudowę źródła energii istniejących jednostek wytwarzania energii oraz inwestycje mające na celu rozbudowę istniejących jednostek wytwarzania energii lub przedłużenie ich okresu eksploatacji.</p> <p>1b. Poziom bezpośredniego wsparcia w formie dwukierunkowego kontraktu różnicowego należy określić w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji.</p>

Uzasadnienie

Systemy bezpośredniego wsparcia cen są automatycznym mechanizmem wsparcia dla nowych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Inne systemy wsparcia mogą dotyczyć małych jednostek wytwórczych. Wyjaśnienie, że przy przyznawaniu wsparcia za pośrednictwem kontraktów różnicowe należy stosować procedury przetargowe zgodne z zasadami konkurencji.

Poprawka 16

Artykuł 19b ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Ust. 1 ma zastosowanie do nowych inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej z następujących źródeł:	Ust. 1 ma zastosowanie do nowych inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej z następujących źródeł:
a) energia wiatrowa;	a) energia wiatrowa;
b) energia słoneczna;	b) energia słoneczna;
c) energia geotermalna;	c) energia geotermalna;
d) energia wodna z elektrowni bez zbiorników ;	d) energia wodna dla wytworzonej energii netto ;
e) energia jądrowa.	

Uzasadnienie

Systemy bezpośredniego wsparcia cen dla nowych inwestycji powinny być otwarte na technologie odnawialne, bez emisji CO₂ oraz tanie i dostępne do szybkiego wdrożenia. Technologie te muszą być uzupełniane elastycznymi zasobami, takimi jak elektrownie wodorowe, magazynowanie i odpowiedź odbioru. Elektrownie o obciążeniu podstawowym mają ograniczoną elastyczność, co grozi utratą dostaw energii ze źródeł odnawialnych w okresach wysokiej produkcji energii z tych źródeł. Aby do 2035 r. możliwe było niemal całkowite odejście systemu elektroenergetycznego od paliw kopalnych, niezwykle ważna jest szybka rozbudowa produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Technologie o długim okresie realizacji wiążą się z wysokim ryzykiem nieosiągnięcia celów klimatycznych. Zdecentralizowani wytwórcy energii ze źródeł odnawialnych umożliwiają wielu gminom czerpanie korzyści z uzyskanych dochodów, a tym samym zapewniają sprawiedliwy podział dochodów. Tymczasem w przypadku dużych scentralizowanych elektrowni korzysta tylko kilka gmin. Dotyczy to zwłaszcza energii jądrowej, gdzie wciąż nie rozwiązano jeszcze problemów związanych z odpadami promieniotwórczymi i brakiem wody do chłodzenia.

Poprawka 17

Artykuł 19b ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Systemy bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych:	Systemy bezpośredniego wsparcia cen w formie dwukierunkowych kontraktów różnicowych:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) muszą być skonstruowane w taki sposób, aby dochody uzyskiwane w przypadku gdy cena rynkowa jest wyższa od ceny wykonania, były rozdzielane między wszystkich końcowych odbiorców energii elektrycznej na podstawie ich udziału w zużyciu (ten sam koszt/ten sam zwrot za zużytą MWh);</p> <p>b) muszą zapewniać takie funkcjonowanie podziału dochodów między końcowych odbiorców energii elektrycznej, aby nie demotywować odbiorców do zmniejszania zużycia lub przenoszenia go na okresy, w których ceny energii elektrycznej są niskie, oraz aby nie osłabiać konkurencji między dostawcami energii elektrycznej.</p>	<p>a) muszą być skonstruowane z myślą o neutralności kosztowej w taki sposób, aby dochody uzyskiwane w przypadku, gdy cena rynkowa jest wyższa od ceny wykonania, finansowały wsparcie, kiedy cena rynkowa jest niższa od kursu wykonania. Dodatkowe dochody są rozdzielane między konsumentów w trudnej sytuacji, gospodarstwa domowe o niskich dochodach lub odbiorców wrażliwych w energochłonnych sektorach przemysłu zagrożonych ucieczką emisji, o ile wykazują oni znaczące wysiłki na rzecz obniżenia emisyjności, lub wykorzystuje się je do finansowania punktów kompleksowej obsługi na szczeblu lokalnym lub regionalnym zgodnie z art. 15b.</p> <p>b) muszą zapewniać takie funkcjonowanie podziału dochodów między końcowych odbiorców energii elektrycznej, aby nie demotywować odbiorców do zmniejszania zużycia lub przenoszenia go na okresy, w których ceny energii elektrycznej są niskie, oraz aby nie osłabiać konkurencji między dostawcami energii elektrycznej.</p> <p>c) muszą zawierać elementy lokalizacyjne, aby zachęcać do nowych lokalnych inwestycji, które nie prowadzą do dodatkowych ograniczeń w sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej, lub muszą wspierać inwestycje w regionach strukturalnie słabo rozwiniętych;</p> <p>d) muszą odzwierciedlać systemowe wsparcie dla nowych inwestycji, aby zachęcać do lokalnych inwestycji lub do inwestycji w technologii o modelach wytwarzania, które wspomagają system.</p>

Uzasadnienie

Dochód z dwustronnych kontraktów różnicowych powinien być wykorzystywany do finansowania mechanizmu wsparcia lub do wspierania konsumentów w trudnej sytuacji. Dwustronne kontrakty różnicowe muszą zawierać elementy lokalizacyjne i systemowe wspierające inwestycje w określonych regionach i np. umożliwiające zasilanie elektrowni ze źródeł odnawialnych w szczytach zapotrzebowania.

Poprawka 18

Artykuł 19c ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>ENTSO energii elektrycznej i organizacja OSD UE koordynują działania operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w odniesieniu do danych i analiz, które mają być przekazane zgodnie z ust. 2. W szczególności:</p> <p>a) określają rodzaj danych i format, w jakim operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych przekazują dane organom regulacyjnym;</p>	<p>ENTSO energii elektrycznej i organizacja OSD UE koordynują działania operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w odniesieniu do danych i analiz, które mają być przekazane zgodnie z ust. 2. W szczególności:</p> <p>a) określają rodzaj danych i format, w jakim operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych przekazują dane organom regulacyjnym;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) opracowują metodykę dokonywanej przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych analizy potrzeb w zakresie elastyczności, uwzględniając co najmniej wszystkie istniejące źródła elastyczności i planowane inwestycje na poziomie połączeń wzajemnych, przesyłu i dystrybucji, a także potrzebę dekarbonizacji systemu elektroenergetycznego.</p>	<p>b) opracowują metodykę dokonywanej przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych analizy potrzeb w zakresie elastyczności, uwzględniając co najmniej wszystkie istniejące źródła elastyczności i planowane inwestycje na poziomie połączeń wzajemnych, przesyłu i dystrybucji. Metodyka ta opiera się na scenariuszach dekarbonizacji sektora energetycznego do co najmniej 2040 r., które są dostosowane do celów na 2030 r. dotyczących efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych.</p>

Uzasadnienie

Analizę potrzeb w zakresie elastyczności należy dostosować do scenariuszy dekarbonizacji sektora energetycznego zgodnie z celami w zakresie klimatu i energii ze źródeł odnawialnych.

Poprawka 19

Artykuł 19f

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>System wsparcia elastyczności odnoszący się do elastyczności opartej na źródłach niekopalnych, takiej jak odpowiedź odbioru i magazynowanie, stosowany przez państwa członkowskie zgodnie z art. 19e ust. 2 i 3:</p> <p>a) nie może wykraczać poza to, co jest konieczne do zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb w zakresie elastyczności w sposób racjonalny pod względem kosztów;</p> <p>b) ogranicza się do nowych inwestycji w elastyczność opartą na źródłach niekopalnych, taką jak odpowiedź odbioru i magazynowanie;</p> <p>c) nie może powodować rozpoczęcia wytwarzania energii z paliw kopalnych ulokowanego za punktem pomiarowym;</p> <p>d) dokonuje selekcji dostawców zdolności wytwórczych w drodze otwartej, przejrzystej, konkurencyjnej, niedyskryminującej i racjonalnej pod względem kosztów procedury;</p> <p>e) zapobiega nadmiernym zakłóceniom w sprawnym funkcjonowaniu rynków energii elektrycznej, w tym pozwala zachować zachęty do wydajnej eksploatacji i sygnałów cenowych oraz ekspozycję na wahania cen i ryzyko rynkowe;</p> <p>f) zapewnia zachęty na rzecz wprowadzania na rynek energii elektrycznej w sposób rynkowy i reagujący na sytuację rynkową, przy unikaniu niepotrzebnych zakłóceń rynków energii elektrycznej i z uwzględnieniem ewentualnych kosztów włączenia do systemu oraz stabilności sieci;</p> <p>g) określa minimalny poziom uczestnictwa w rynku pod względem aktywowanej energii, z uwzględnieniem technicznej specyfiki magazynowania i odpowiedzi odbioru;</p>	<p>System wsparcia elastyczności odnoszący się do elastyczności opartej na źródłach niekopalnych, takiej jak odpowiedź odbioru i magazynowanie, stosowany przez państwa członkowskie zgodnie z art. 19e ust. 2 i 3:</p> <p>a) nie może wykraczać poza to, co jest konieczne do zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb w zakresie elastyczności w sposób racjonalny pod względem kosztów;</p> <p>b) musi być prosty, dostępny i przyjazny dla użytkownika;</p> <p>c) ogranicza się do nowych inwestycji w elastyczność opartą na źródłach niekopalnych, taką jak odpowiedź odbioru i magazynowanie;</p> <p>d) nie może powodować rozpoczęcia wytwarzania energii z paliw kopalnych ulokowanego za punktem pomiarowym;</p> <p>e) dokonuje selekcji dostawców zdolności wytwórczych w drodze otwartej, przejrzystej, konkurencyjnej, niedyskryminującej i racjonalnej pod względem kosztów procedury;</p> <p>f) zapobiega nadmiernym zakłóceniom w sprawnym funkcjonowaniu rynków energii elektrycznej, w tym pozwala zachować zachęty do wydajnej eksploatacji i sygnałów cenowych oraz ekspozycję na wahania cen i ryzyko rynkowe;</p> <p>g) zapewnia zachęty na rzecz wprowadzania na rynek energii elektrycznej w sposób rynkowy i reagujący na sytuację rynkową, przy unikaniu niepotrzebnych zakłóceń rynków energii elektrycznej i z uwzględnieniem ewentualnych kosztów włączenia do systemu oraz stabilności sieci;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>h) stosuje odpowiednie kary wobec dostawców zdolności wytwórczych, którzy nie przestrzegają minimalnego poziomu uczestnictwa w rynku, o którym mowa w lit. g), lub którzy nie stosują się do zachęt do wydajnej eksploatacji i sygnałów cenowych;</p> <p>i) umożliwia uczestnictwo transgraniczne.”</p>	<p>h) określa minimalny poziom uczestnictwa w rynku pod względem aktywowanej energii, z uwzględnieniem technicznej specyfiki magazynowania i odpowiedzi odbioru;</p> <p>i) stosuje odpowiednie kary wobec dostawców zdolności wytwórczych, którzy nie przestrzegają minimalnego poziomu uczestnictwa w rynku, o którym mowa w lit. g), lub którzy nie stosują się do zachęt do wydajnej eksploatacji i sygnałów cenowych;</p> <p>j) umożliwia uczestnictwo transgraniczne na równych warunkach;</p> <p>k) jest dostosowany do warunków lokalnych;</p> <p>l) zawiera elementy lokalizacyjne, aby zachęcać do nowych lokalnych inwestycji, które nie prowadzą do dodatkowych ograniczeń w sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej, lub wspiera inwestycje w regionach strukturalnie słabo rozwiniętych.”</p>

Uzasadnienie

Systemy wsparcia elastyczności muszą mieć element regionalny, który odzwierciedlałby potencjalne przeciążenia sieci i zachęcał do inwestycji w regionach słabo rozwiniętych pod względem strukturalnym.

Poprawka 20

Artykuł 19g

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych (rozporządzenie (UE) 2020/1294 w sprawie unijnych mechanizmów finansowania energii ze źródeł odnawialnych) powinien zapewniać gwarancje dla umów PPA i przetargów na dwukierunkowe kontrakty różnicowe, na wypadek gdyby Komisja uznała, że wkłady państw członkowskich są niewystarczające do wspólnego osiągnięcia celu określonego w dyrektywie (UE) 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii, zakładającego osiągnięcie co najmniej 45 % udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii w 2030 r., na podstawie jej oceny zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu.</i></p>

Uzasadnienie

Unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych może przyczynić się do określenia i wykorzystania najbardziej wydajnych projektów w zakresie energii odnawialnej w całej Europie, a tym samym do pobudzania transformacji energetycznej. Unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych powinien wypełnić potencjalne luki między wkładami państw członkowskich a docelowym 45-procentowym udziałem energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii w 2030 r. określonym w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001⁽²⁾ w sprawie odnawialnych źródeł energii.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

Artykuł 2 – Poprawki do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej⁽³⁾

Poprawka 21

Artykuł 15a

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Wszystkie gospodarstwa domowe, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz organy publiczne mają prawo uczestniczyć w dzieleniu się energią jako odbiorcy aktywni.</p> <p>a) Odbiorcy aktywni są uprawnieni do dzielenia się energią odnawialną między sobą na podstawie prywatnych porozumień lub za pośrednictwem osoby prawnej.</p> <p>b) Odbiorcy aktywni mogą – w celu ułatwienia dzielenia się energią – korzystać z usług strony trzeciej, która jest właścicielem instalacji magazynowania lub wytwarzania energii odnawialnej lub nią zarządza w zakresie instalowania i eksploatacji, w tym pomiaru i utrzymania, przy czym tej strony trzeciej nie uznaje się za odbiorcę aktywnego.</p> <p>c) Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy aktywni uczestniczący w dzieleniu się energią:</p> <p>d) byli uprawnieni do tego, aby dzielona energia elektryczna była kompensowana z ich całkowitym zmierzonym zużyciem w przedziale czasowym nie dłuższym niż okres rozliczania niezbilansowania i bez uszczerbku dla obowiązujących podatków, opłat i opłat sieciowych;</p> <p>e) korzystali ze wszystkich praw i obowiązków odbiorców jako odbiorcy końcowi na mocy niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem przypadków dzielenia się energią między gospodarstwami domowymi o mocy zainstalowanej do 10,8 kW i do 50 kW w przypadku budynków wielomieszkańczych, w odniesieniu do których stosowane są umowy o partnerskim (peer-to-peer) handlu;</p> <p>f) mieli dostęp do wzorów umów zawierających uczciwe i przejrzyste warunki dotyczące umów o partnerskim (peer-to-peer) handlu między gospodarstwami domowymi oraz umów w sprawie dzierżawy lub najmu instalacji magazynowania i wytwarzania energii odnawialnej lub inwestowania w takie instalacje na potrzeby dzielenia się energią; w przypadku sporów wynikających z takich umów odbiorcy końcowi muszą mieć dostęp do metod pozasądowego rozstrzygnięcia sporów zgodnie z art. 26;</p> <p>g) nie podlegali nieuczciwemu i dyskryminującemu traktowaniu przez uczestników rynku lub ich podmioty odpowiedzialne za bilansowanie;</p>	<p>1. Wszystkie gospodarstwa domowe, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz organy publiczne mają prawo uczestniczyć w dzieleniu się energią jako odbiorcy aktywni.</p> <p>a) Odbiorcy aktywni są uprawnieni do dzielenia się energią odnawialną między sobą na podstawie prywatnych porozumień lub za pośrednictwem osoby prawnej.</p> <p>b) Odbiorcy aktywni mogą – w celu ułatwienia dzielenia się energią – korzystać z usług strony trzeciej, która jest właścicielem instalacji magazynowania lub wytwarzania energii odnawialnej lub nią zarządza w zakresie instalowania i eksploatacji, w tym pomiaru i utrzymania, przy czym tej strony trzeciej nie uznaje się za odbiorcę aktywnego.</p> <p>c) Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi zapewniają, by odbiorcy aktywni uczestniczący w dzieleniu się energią:</p> <p>d) byli uprawnieni do tego, aby dzielona energia elektryczna była kompensowana z ich całkowitym zmierzonym zużyciem w przedziale czasowym nie dłuższym niż okres rozliczania niezbilansowania. Podatki, opłaty i opłaty sieciowe mają być uiszczane od wspólnej energii;</p> <p>e) korzystali ze wszystkich praw i obowiązków odbiorców jako odbiorcy końcowi na mocy niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem przypadków dzielenia się energią między gospodarstwami domowymi o mocy zainstalowanej do 30 kW i do 100 kW w przypadku budynków wielomieszkańczych, w odniesieniu do których stosowane są umowy o partnerskim (peer-to-peer) handlu;</p> <p>f) mieli dostęp do wzorów umów zawierających uczciwe i przejrzyste warunki dotyczące umów o partnerskim (peer-to-peer) handlu między gospodarstwami domowymi oraz umów w sprawie dzierżawy lub najmu instalacji magazynowania i wytwarzania energii odnawialnej lub inwestowania w takie instalacje na potrzeby dzielenia się energią; w przypadku sporów wynikających z takich umów odbiorcy końcowi muszą mieć dostęp do metod pozasądowego rozstrzygnięcia sporów zgodnie z art. 26;</p> <p>g) nie podlegali nieuczciwemu i dyskryminującemu traktowaniu przez uczestników rynku lub ich podmioty odpowiedzialne za bilansowanie;</p>

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>h) byli informowani o możliwości wprowadzania zmian dotyczących obszarów rynkowych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz o tym, że prawo do dzielenia się energią jest ograniczone do jednego i tego samego obszaru rynkowego.</p> <p>i) Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiedni operatorzy systemów przesyłowych lub dystrybucyjnych lub inne wyznaczone organy:</p> <p>j) monitorowali, gromadzili i walidowali dane pomiarowe dotyczące dzielonej energii elektrycznej i przekazywali je odpowiednim odbiorcom końcowym i uczestnikom rynku co najmniej raz w miesiącu i zgodnie z art. 23;</p> <p>k) udostępnił odpowiedni punkt kontaktowy umożliwiający rejestrowanie uzgodnień dotyczących dzielenia się energią, otrzymywanie informacji na temat odpowiednich punktów pomiarowych, zmian lokalizacji i uczestnictwa oraz, w stosownych przypadkach, zatwierdzanie metod obliczeniowych w jasny, przejrzysty i terminowy sposób.</p>	<p>h) byli informowani o możliwości wprowadzania zmian dotyczących obszarów rynkowych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz o tym, że prawo do dzielenia się energią jest ograniczone do tych samych i otaczających je lokalnych lub regionalnych jednostek administracyjnych określonych na mocy prawa krajowego;</p> <p>i) mieli dostęp do usług doradczych w zakresie energetyki, zapewniających odpowiednie dane i pomoc techniczną, zwłaszcza do Repozytorium wspólnot energetycznych i Centrum Doradztwa Wspólnot Energetycznych na Obszarach Wiejskich;</p> <p>j) mieli możliwość uczestniczenia w platformach cyfrowych w celu pozyskiwania informacji, danych i dzielenia się najlepszymi praktykami;</p> <p>k) mogli korzystać z taryf sieciowych dla określonych odbiorów, które odzwierciedlają skutecznie wykorzystywaną lokalną i regionalną infrastrukturę sieciową;</p> <p>l) Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiedni operatorzy systemów przesyłowych lub dystrybucyjnych lub inne wyznaczone organy:</p> <p>m) monitorowali, gromadzili i walidowali dane pomiarowe dotyczące dzielonej energii elektrycznej i przekazywali je odpowiednim odbiorcom końcowym i uczestnikom rynku co najmniej raz w miesiącu i zgodnie z art. 23;</p> <p>n) udostępnił odpowiedni punkt kontaktowy umożliwiający rejestrowanie uzgodnień dotyczących dzielenia się energią, otrzymywanie informacji na temat odpowiednich punktów pomiarowych, zmian lokalizacji i uczestnictwa oraz, w stosownych przypadkach, zatwierdzanie metod obliczeniowych w jasny, przejrzysty i terminowy sposób.</p> <p>o) przedkładali organowi regulacyjnemu roczne sprawozdanie zawierające informacje na temat wprowadzenia dzielenia się energią na szczeblu lokalnym, w tym na temat wpływu na sieć, postępowania z informacjami i dostępności nowych systemów. Komisja może opracować szczegółowe wytyczne dotyczące sposobów zmniejszenia obciążeń administracyjnych i barier regulacyjnych w dziedzinie dzielenia się energią.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie i niedyskryminujące środki w celu zapewnienia, aby gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym i znajdujące się w trudnej sytuacji mogły mieć dostęp do systemów dzielenia się energią. Środki te mogą obejmować środki wsparcia finansowego lub kwoty alokacji produkcji.”;</p>	<p>2. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie i niedyskryminujące środki w celu zapewnienia, aby gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym i znajdujące się w trudnej sytuacji mogły mieć dostęp do systemów dzielenia się energią. Środki te mogą obejmować środki wsparcia finansowego lub kwoty alokacji produkcji.”;</p>

Uzasadnienie

Wyjaśnienie, że dzielenie się energią zasadniczo podlega podatkom i opłatom, jednak specjalne opłaty sieciowe mogą być stosowane w ramach tych samych lub sąsiadujących regionalnych jednostek administracyjnych jednostki wytwórczej. Roczne sprawozdanie na temat dzielenia się energią gromadzi istotne informacje na potrzeby przyszłych regulacji.

Poprawka 22

Nowy artykuł 15b

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p style="text-align: center;">Artykuł 15b</p> <p><i>Działania publiczne na rzecz lokalnej transformacji energetycznej</i></p> <p>1. Władze lokalne i regionalne:</p> <p>a) <i>opracowują plan działania na rzecz przyjaznych dla klimatu dostaw energii dla ich regionu zgodnie z celami klimatycznymi;</i></p> <p>b) <i>ułatwiają zintegrowane planowanie sieci energii elektrycznej, ciepła i gazów;</i></p> <p>c) <i>ułatwiają udział obywateli w planowaniu i budowie sieci i infrastruktury wytwórczej;</i></p> <p>d) <i>mogą inwestować w zakłady produkcji energii i jako czynnik inwestycji wnoszą wkład w szybszy rozwój odnawialnych źródeł energii;</i></p> <p>e) <i>wyznaczają odpowiednie obszary dla odnawialnych źródeł energii i dla niezbędnej infrastruktury zgodnie z planem działania na rzecz przyjaznych dla klimatu dostaw energii;</i></p> <p>f) <i>ułatwiają koordynację procesów wydawania pozwoleń dla nowej generacji i nowej infrastruktury oraz wdrażają proste, przejrzyste i cyfrowe procesy;</i></p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>g) mogą koordynować dostęp do dostaw energii elektrycznej poniżej kosztów w czasie kryzysu cenowego i koordynują wyznaczanie dostawcy z ostatniej instancji.</i></p> <p>2. Władze lokalne i regionalne rozwijają punkty kompleksowej obsługi w celu ułatwienia transformacji energetycznej. Punkty kompleksowej obsługi:</p> <p><i>a) oferują obywatelom usługi doradcze w zakresie przystępnych cenowo umów o dostawy energii, dzielenia się energią, społeczności energetycznych, inwestycji w odnawialne źródła energii oraz lokalnych rynków energii;</i></p> <p><i>b) przekazują społecznościom energetycznym informacje regulacyjne i administracyjne, w tym informacje dotyczące udzielania licencji, wydawania pozwoleń i podłączania do sieci;</i></p> <p><i>c) ułatwiają łączenie popytu na umowy PPA;</i></p> <p><i>d) mogą oferować platformy dzielenia się energią;</i></p> <p><i>e) mogą oferować platformy rejestracji systemów energii odnawialnej.</i></p>

Uzasadnienie

Zaangażowanie obywateli ma kluczowe znaczenie dla transformacji energetycznej. Władze lokalne i regionalne mają za zadanie krzewienie transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez przyjęcie odpowiedzialności za ten proces na swoim poziomie oraz oferowanie usług swoim obywatelom. Ułatwienie dostaw energii elektrycznej poniżej kosztów dla odbiorców znajdujących się w potrzebie jest dla władz lokalnych i regionalnych opcjonalne. Punkty kompleksowej obsługi wspierają również społeczności energetyczne, kierując do nich specjalnie adresowane informacje.

Poprawka 23

Nowy artykuł 15c

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p style="text-align: center;">Artykuł 15c</p> <p>Systemy energii odnawialnej poniżej 1 kW</p> <p><i>Wszystkie gospodarstwa domowe mają prawo do podłączenia systemów energii odnawialnej do 1 kW do celów konsumpcji własnej bez żadnych dodatkowych wymogów, z wyjątkiem rejestracji systemu w lokalnej lub krajowej bazie danych oraz zgodności z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa elektrycznego. Państwa członkowskie wprowadzają proste procedury rejestracji tych systemów energii odnawialnej.</i></p>

Uzasadnienie

Małe systemy energii odnawialnej mogą przyczynić się do zmniejszenia uzależnienia konsumentów od światowych cen energii i zapewnić lokalne wsparcie dla transformacji energetycznej. Małe systemy energii odnawialnej muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami w zakresie bezpieczeństwa elektrycznego.

Poprawka 24

Nowy artykuł 15d

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p style="text-align: center;">Artykuł 15d)</p> <p>Spółeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej i własność</p> <p>1. Spółeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej mogą:</p> <p>a) korzystać z priorytetowego wykorzystania przestrzeni publicznej na potrzeby projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych;</p> <p>b) korzystać z priorytetowego traktowania przy ubieganiu się o przyłączenie do sieci ich projektów w zakresie energii odnawialnej, chyba że operator systemu wykaże, że dla osiągnięcia transformacji energetycznej skuteczniejsze będzie priorytetowe traktowanie innych projektów;</p> <p>c) korzystać z pomocy technicznej i uproszczonych procedur dla projektów wspólnego korzystania z energii.</p> <p>2. Prawa własności dla projektu w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wdrożonego przez społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej lub przygotowanego z myślą o wspólnym korzystaniu z energii należy zaoferować do nabycia tejże społeczności energetycznej, podmiotom zaangażowanym w projekt dzielenia się energią oraz obywatelom, władzom lokalnym i regionalnym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom danego regionu.</p>

Uzasadnienie

Zaangażowanie obywateli ma kluczowe znaczenie dla transformacji energetycznej. Społeczności energetyczne mogą wnieść istotny wkład w zaangażowanie obywateli i wdrażanie transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym. Udział finansowy umożliwia podział zysków z transformacji energetycznej na szczeblu lokalnym i w efekcie zwiększa akceptację społeczną transformacji na szczeblu lokalnym. Dodanie warunków dla preferencyjnego traktowania przyłączeń do sieci dla społeczności energetycznych.

Poprawka 25

Artykuł 18a

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Krajowe organy regulacyjne zapewniają, aby dostawcy posiadali i wdrożyli odpowiednie strategie zabezpieczające w celu ograniczenia ryzyka wynikającego ze zmian w hurtowych dostawach energii elektrycznej dla rentowności ich umów z odbiorcami, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności na rynkach krótkoterminowych i sygnałów cenowych z tych rynków.</p>	<p>1. Krajowe organy regulacyjne zapewniają, aby dostawcy posiadali i wdrożyli odpowiednie strategie zabezpieczające w celu ograniczenia ryzyka wynikającego ze zmian w hurtowych dostawach energii elektrycznej dla rentowności ich umów z odbiorcami, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności na rynkach krótkoterminowych i sygnałów cenowych z tych rynków.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Strategie zabezpieczające dostawców mogą obejmować stosowanie umów zakupu energii elektrycznej. W przypadku gdy istnieją wystarczająco rozwinięte rynki umów zakupu energii elektrycznej, które umożliwiają efektywną konkurencję, państwa członkowskie mogą wymagać, aby część ekspozycji dostawców na ryzyko związane ze zmianami hurtowych cen energii elektrycznej została pokryta za pomocą umów zakupu energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, dopasowanych do czasu trwania ich ekspozycji na ryzyko po stronie odbiorcy, z zastrzeżeniem zgodności z unijnym prawem konkurencji.</p> <p>3. Państwa członkowskie dążą do zapewnienia dostępności produktów zabezpieczających dla obywatelskich społeczności energetycznych i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.</p>	<p>2. Strategie zabezpieczające dostawców mogą obejmować stosowanie umów zakupu energii elektrycznej. W przypadku gdy istnieją wystarczająco rozwinięte rynki umów zakupu energii elektrycznej, które umożliwiają efektywną konkurencję, państwa członkowskie mogą wymagać, aby część ekspozycji dostawców na ryzyko związane ze zmianami hurtowych cen energii elektrycznej została pokryta za pomocą umów zakupu energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, należących do odbiorców w czasie trwania ich ekspozycji na ryzyko, z zastrzeżeniem zgodności z unijnym prawem konkurencji.</p> <p>3. Państwa członkowskie dążą do zapewnienia dostępności produktów zabezpieczających dla obywatelskich społeczności energetycznych i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.</p>

Uzasadnienie

Proponowana poprawka precyzuje, że konsumenci są włączeni do rynku energii elektrycznej jako aktywni odbiorcy na czas istnienia ryzyka zmiany cen.

Poprawka 26

Artykuł 27 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie zapewniają wszystkim odbiorcom będącym gospodarstwami domowymi, a także, jeżeli państwa członkowskie uznają to za stosowne – małym przedsiębiorstwom, możliwość korzystania z usługi powszechnej, a mianowicie prawo do dostaw energii elektrycznej o określonej jakości, na ich terytorium, po konkurencyjnych, łatwo i jednoznacznie porównywalnych, przejrzystych i niedyskryminujących cenach. Aby zapewnić świadczenie usługi powszechnej, państwa członkowskie nakładają na operatorów systemów dystrybucyjnych obowiązek przyłączania odbiorców do ich sieci na warunkach i według taryf ustalonych zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 59 ust. 7. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim wzmacniania pozycji rynkowej odbiorców będących gospodarstwami domowymi oraz małych i średnich odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi przez wspieranie możliwości dobrowolnego zrzeszania się tej kategorii odbiorców w celu wzmocnienia reprezentacji.</p>	<p>Państwa członkowskie zapewniają wszystkim odbiorcom będącym gospodarstwami domowymi, a także, jeżeli państwa członkowskie uznają to za stosowne – małym przedsiębiorstwom, możliwość korzystania z usługi powszechnej, a mianowicie prawo do dostaw energii elektrycznej o określonej jakości, na ich terytorium, po konkurencyjnych, łatwo i jednoznacznie porównywalnych, przejrzystych i niedyskryminujących cenach. Aby zapewnić świadczenie usługi powszechnej, państwa członkowskie nakładają na operatorów systemów dystrybucyjnych obowiązek przyłączania odbiorców do ich sieci na warunkach i według taryf ustalonych zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 59 ust. 7 oraz w terminie maksymalnie sześciu miesięcy od chwili złożenia wniosku o przyłączenie do sfinalizowania fizycznego przyłączenia. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim wzmacniania pozycji rynkowej odbiorców będących gospodarstwami domowymi oraz małych i średnich odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi przez wspieranie możliwości dobrowolnego zrzeszania się tej kategorii odbiorców w celu wzmocnienia reprezentacji.</p>

Uzasadnienie

Aby osiągnąć cele klimatyczne, w tym cele na 2030 r., należy przyspieszyć rozwój energii ze źródeł odnawialnych. Trzeba zmniejszać bariery i czas oczekiwania. Terminy muszą być krótkie, aby umożliwić szybką rozbudowę infrastruktury odnawialnych źródeł energii. Władze publiczne oraz przedsiębiorstwa odniosą korzyści z pewności planowania.

Poprawka 27

Artykuł 28a

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie muszą zapewnić ochronę odbiorców wrażliwych przed odłączeniem energii elektrycznej. Ochronę tę zapewnia się w ramach pojęcia odbiorców wrażliwych zgodnie z art. 28 ust. 1 niniejszej dyrektywy i bez uszczerbku dla środków określonych w art. 10 ust. 11.”;	Państwa członkowskie, we współpracy z Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego , muszą zapewnić ochronę odbiorców wrażliwych przed odłączeniem energii elektrycznej. Ochronę tę zapewnia się w ramach pojęcia odbiorców wrażliwych zgodnie z art. 28 ust. 1 niniejszej dyrektywy i bez uszczerbku dla środków określonych w art. 10 ust. 11.”;

Uzasadnienie

Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego powinno pomóc we wskazaniu odbiorców wrażliwych i dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz doradzać w zakresie wdrażania środków ochrony.

Poprawka 28

Artykuł 59 ust. 1 lit. z)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Do obowiązków organu regulacyjnego należy: monitorowanie usuwania nieuzasadnionych przeszkód i ograniczeń w rozwijaniu zużycia wytworzonej we własnym zakresie energii elektrycznej i rozwoju obywatelskich społeczności energetycznych, w tym przeszkód i ograniczeń związanych z przyłączeniem elastycznego rozproszonego wytwarzania energii w rozsądnym terminie zgodnie z art. 58 lit. d).”;	Do obowiązków organu regulacyjnego należy: monitorowanie usuwania nieuzasadnionych przeszkód i ograniczeń w rozwijaniu zużycia wytworzonej we własnym zakresie energii elektrycznej i rozwoju obywatelskich społeczności energetycznych, w tym przeszkód i ograniczeń związanych z przyłączeniem elastycznego rozproszonego wytwarzania energii w rozsądnym terminie zgodnie z art. 58 lit. d), w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi .”;

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne posiadają odpowiednią wiedzę na temat usuwania przeszkód dla korzystania z energii elektrycznej wytwarzanej we własnym zakresie, barier napotykanych przez społeczności energetycznych i utrudnień towarzyszących przyłączaniu elastycznego rozproszonego wytwarzania energii.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW,

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej dotyczący udoskonalenia struktury unijnego rynku energii elektrycznej i mający na celu zapewnienie stabilnych dostaw, lepszą ochronę konsumentów i szybsze wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych.
2. Podkreśla, że dla osiągnięcia celów klimatycznych struktura unijnego rynku energii elektrycznej musi spełniać najwyższe standardy, gdyż do 2035 r. w systemie elektroenergetycznym będzie trzeba niemal całkowicie odejść od paliw kopalnych. Zwraca uwagę na znaczenie spójności między różnymi pakietami środków UE i na potrzebę umożliwienia znacznych inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych, a także w zdolności lokalne i regionalne, aby osiągnąć cele UE w zakresie klimatu, bezpieczeństwa dostaw i konkurencyjności.
3. Podkreśla znaczenie otwartości na nowe i różne technologie jako podstawy reformy opartej na odpowiednich i dostosowanych ramach prawnych, które pozwolą wdrożyć przystępne cenowo i zrównoważone technologie energetyczne, w tym magazynowania energii, oraz ograniczyć zależność od paliw pozyskiwanych z państw trzecich.

4. Zauważa potencjał wniosku, w którym dzięki silnemu wymiarowi lokalnemu i regionalnemu zmierza się realizacji celów w zakresie dekarbonizacji, decentralizacji i demokratyzacji transformacji energetycznej. Uwzględnienie tego wymiaru przyczyni się do bezpieczeństwa energetycznego, lokalnej wartości dodanej i korzyści gospodarczych oraz stworzy ogromne możliwości rozwoju, zwłaszcza dla regionów słabiej rozwiniętych.

5. Apeluje o wyeliminowanie wszelkich luk poprzez unijny mechanizm finansowania energii ze źródeł odnawialnych, aby do 2030 r. osiągnąć cel co najmniej 45-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w całości koszyka energetycznego⁽⁴⁾.

Zarządzanie rynkami energii elektrycznej i ich demokratyzacja

6. Z myślą o transformacji energetycznej podkreśla potrzebę zdecentralizowanych i elastycznych rozwiązań, takich jak promowanie konsumpcji własnej, społeczności energetyczne, zdecentralizowane magazynowanie i nieskomplikowane możliwości przyłączenia własnej produkcji energii do sieci. Domaga się wspierania społeczności energetycznych, uproszczenia procedur i zaoferowania obywatelom, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz władzom lokalnym i regionalnym udziału w lokalnych instalacjach wytwórczych oraz inwestowania w nie. W wielu państwach członkowskich lokalnie i regionalnie zakłady produkcji i dystrybucji energii odgrywają istotną rolę w dostawach energii. Warto rozwijać te praktyki.

7. Przypomina, że zmiany obecnych unijnych ram prawnych dotyczących energii elektrycznej wymagają ściślejszej koordynacji między podmiotami krajowymi. W proponowanych poprawkach określono wspólne podejście i znaleziono równowagę między obowiązkami państw członkowskich i ich elastycznością, jeśli chodzi o zapewnienie niższych kosztów odnawialnej energii elektrycznej oraz rozwój energii odnawialnej z myślą o celach klimatycznych, które można osiągnąć jedynie poprzez działania na szczeblu UE. Aby przyspieszyć transformację energetyczną, potrzebne są działania UE zaproponowane przez Komisję.

8. Podkreśla, że mieszkańcy miast i obszarów wiejskich, a także wysp, terenów górzystych i innych odległych regionów, w tym tych najbardziej oddalonych, zawsze muszą mieć zapewnione dostawy energii elektrycznej, co wymaga rozwiązań dostosowanych do warunków konkretnego obszaru.

9. Wzywa do większego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w transformację energetyczną i w tym celu proponuje utworzenie na szczeblu lokalnym punktów kompleksowej obsługi dla obywateli. Biorąc pod uwagę znaczenie władz lokalnych i regionalnych, bardzo istotne jest ich aktywne zaangażowanie w opracowywanie i wdrażanie przepisów dotyczących rynku energii elektrycznej. Ich wiedza fachowa i lokalna może przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających integracji odnawialnych źródeł energii, mechanizmom odpowiedzi odbioru oraz innowacyjnym rozwiązaniom sieciowym. Tworzenie regionalnych platform energetycznych czy też grup roboczych, w których władze lokalne i regionalne, przedsiębiorstwa energetyczne i odpowiednie zainteresowane strony mogą wspólnie opracowywać ramy rynku energii elektrycznej i dostosowywać je do lokalnych potrzeb jest dobrym sposobem gromadzenia fachowej wiedzy na szczeblu lokalnym.

Tania i czysta energia elektryczna dla wszystkich

10. Z zadowoleniem przyjmuje lepszą ochronę konsumentów dzięki bardziej rygorystycznym przepisom dotyczącym przerw w dostawie energii elektrycznej oraz nowej zasadzie tzw. dostawcy ostatniej instancji. Apeluje o solidny pakiet społeczny, o którym mowa w rezolucji⁽⁵⁾, oraz o włączenie się państw członkowskich w działania Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego (EPAH)⁽⁶⁾.

11. Postuluje wprowadzenie zachęt do oszczędzania energii, do konsumpcji własnej i zasilania sieci energią elektryczną. Państwa członkowskie co do zasady powinny zezwalać na instalowanie instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 kW w budynkach i na ich powierzchni oraz promować takie instalacje.

12. Ponawia apel o elastyczny, tani⁽⁷⁾, niezależny, zdecentralizowany, zrównoważony i czysty system energetyczny, w którym gwarantowano by bezpieczne dostawy energii ze źródeł odnawialnych, uzupełniane przez elastyczne elektrownie wodorowe, magazynowanie energii i większą elastyczność popytu.

⁽⁴⁾ Dyrektywa (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej.

⁽⁵⁾ Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Wyniki Konferencji w sprawie przyszłości Europy i działania następcze (Dz.U. C 375 z 30.9.2022, s. 9).

⁽⁶⁾ Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego: https://energy-poverty.ec.europa.eu/index_en.

⁽⁷⁾ Raport na temat stanu przemysłu jądrowego na świecie za 2020 r., Lazard, grafika 52: The Declining Costs of Renewables vs. Traditional Power Sources, https://www.worldnuclearreport.org/IMG/pdf/wnisr2022-figure52_lazard_lcoe_2021.pdf.

13. Z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie gwarancji państwowych dla długoterminowych umów zakupu energii elektrycznej (PPA) i zwraca uwagę, że powinny one być otwarte dla wszystkich konsumentów.

14. Stwierdza, że aby w przyszłych kryzysach cenowych pozyskać nadmierne przychody i wykorzystać je do konkretnych celów, potrzebne są obowiązkowe dwukierunkowe kontrakty różnicowe.

15. Przy stosowaniu dwukierunkowych kontraktów różnicowych i mechanizmów elastyczności domaga się uwzględnienia kryteriów lokalizacji, dzięki czemu zapewniona będzie optymalna integracja energii ze źródeł odnawialnych i zwłaszcza regionom mniej uprzywilejowanym umożliwi się korzystanie z taniej energii odnawialnej.

Wzmocnienie gospodarki lokalnej i regionalnej

16. Podkreśla potrzebę opracowania nowych modeli biznesowych z lokalnymi cyklami gospodarczymi z myślą o przyszłości rynku energii. Należy zwłaszcza zachęcać odbiorców energii do przechodzenia na status aktywnych konsumentów i prosumentów.

17. Ubolewa, że we wniosku Komisji Europejskiej bez ograniczeń utrzymano zasadę rankingu cenowego przy ustalania cen na rynku hurtowym. Apeluje do Komisji Europejskiej, by zastanowiła się nad przeglądem tej zasady i zleciła odnośne badanie, gdyż inaczej istnieje ryzyko, że pozytywny wpływ cenowy rozwoju energii ze źródeł odnawialnych nawet w dłuższej perspektywie nie będzie odczuwalny dla odbiorców końcowych, tak jak by tego oczekiwano.

18. Jest zdania, że należy stosować opłaty sieciowe uzależnione od czasu eksploatacji. Te opłaty można by zmniejszyć, jeżeli punkty wejścia i wyjścia znajdowałyby się w obrębie tych samych lub sąsiadujących lokalnych lub regionalnych jednostek administracyjnych.

19. Wzywa Komisję do dalszego promowania integracji rynków ponad granicami państw, ponieważ regiony przygraniczne stanowią istotne ośrodki między państwami członkowskimi, ale również punkty styku z innymi krajami. Należy też umożliwiać tworzenie ponadgranicznych społeczności energetycznych i dzielenie się energią ponad granicami.

20. Jest przekonany, że technologie cyfryzacji mogą prowadzić do prawdziwej transformacji łańcucha dostaw energii. Apeluje o szybsze wprowadzanie inteligentnych liczników, które w czasie rzeczywistym będą dostarczały dane na temat zużycia i produkcji lokalnej.

21. Przypomina, że regiony najbardziej oddalone posiadają odizolowane systemy elektroenergetyczne, bez możliwości podłączenia ich do europejskiej sieci kontynentalnej. Oznacza to potrzebę dostosowanych do potrzeb środków i inwestycji, aby osiągnąć cele rynkowe oraz cele związane z transformacją energetyczną poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii oraz alternatywnych technologii niskoemisyjnych, a także technologii magazynowania.

22. Podkreśla też, że omawiana reforma jest tylko jednym z wielu elementów składających się na pomyślną transformację energetyczną. Dlatego od Komisji Europejskiej przyszłej kadencji oczekuje dogłębnej reformy rynku energii. Także w tej inicjatywie widzi ogromny potencjał dalszego wzmocnienia władz lokalnych i regionalnych, który zaowocuje nastawionym na obywateli systemem energii odnawialnej.

Bruksela, dnia 5 lipca 2023 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Vasco ALVES CORDEIRO